

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МИКОЛАЇВСЬКА ЦЕРКВА

**с. Самовиця Золотоніського повіту Київського намісництва, з 30.11.1796 р. –
Малоросійської, з 09.03.1802 р. – Полтавської губернії**

Фонд № 403

**Архівний опис № 29
справ постійного зберігання
за 1780, 1836, 1837, 1841, 1843,
1857, 1895 рр.**

ПЕРЕДМОВА

Достовірних відомостей про точну дату заснування Миколаївської церкви в с. Самовиця Золотоніського повіту Полтавської губернії у документах фонду не виявлено.

В ксерокопії частини довідника «Клировая книжка Полтавской епархии на 1902 г.», що відклалася у фонді дослідника Вакка Б.О. (Р-5905, оп. 1, спр.43, арк.23) є такі відомості про дану церкву: "Церковь деревянная в одной связи с такою же колокольнею, холодная, построена в 1875 г. При церкви есть библиотека, дом для церковного причта, женская школа грамоты. Николаевской церкви принадлежит рыбное озеро "Самовиця", земли имеет 29,5 дес. и 9 дес. озера. Жалованье священнику полагалось в размере 300 руб./год. Количество прихожан составляет 583 человека мужского пола и 580 женского".

В "Літопису с. Самовиця", складеного в 1895 р. (ф. 403, оп. 29, спр. 9, арк. 1) зазначено, що село до 1761 года не имело церкви и было причислено к Успенской церкви (ныне Введенской) с. Мутихи". В 1759 р. житель цього села Климент Захарченко разом з односельцями отримав дозвіл на будівництво церкви. В 1813 р. окремо від церкви була збудована двоярусна дзвіниця. В 1875 р. старі будівлі церкви та дзвіниці були знесені, на їх місці побудовані нові: "настоящий храм стоит на небольшом холме на окраине села, одноглавый, однопрестольный, крестообразный, обнесен оградой".

В кліровій відомості за 1836 р. зазначено, що церква побудована в 1761 р. за сприянням парафіян. Була вона однопрестольною, дерев'яною. Штат складався з священника, дячка, пономаря. В 1761 р. парафіяни виділили 9 дес. рибацького озера "Самовиця" на утримання церкви та причту; в 1830 р. з громадської сінокісної землі на церкву виділено 20 дес. (ф. 403, оп. 29, спр. 1, арк. 1).

У фонді Благочинного Золотоніського повіту Полтавської епархії (Ф-485, оп.1) відклалась клірова відомість Миколаївської церкви за:

1845 рік – спр.178, арк. 8-13

За соціальним складом парафіянами церкви були козаки.

Миколаївська церква за штатом та кількістю парафіян відносилась до 7 класу і була зарахована до 1-го Благочинного округу Полтавської епархії (ф. 485, оп. 1, спр. 178, арк. 18 зв.).

У фонді відклалась клірові, сповідні відомості та відомості про кількість осіб духовного звання, шлюбів, смертей; копія літопису села.

Згідно з обліковими документами фонд Ф - 517 у кількості 9 справ знаходиться на зберіганні у держархіві Черкаської області з 1956 р. (акт передачі документів від Полтавського облдержархіву від 05.06.1956 р.). Друкований опис був складений 25 серпня 1951 р.

У 1951, 1972 рр. було проведено перевіряння наявності та фізичного стану документів даного фонду (акти від 18.09.1951, 02.12.1972), а в 2001, 2002, 2008 р. перевіряння проводилось вже у складі об'єднаного фонду (в 1987 р. був створений об'єднаний фонд церков Золотоніського повіту Полтавської губернії, до складу якого і відійшов фонд Миколаївської церкви с. Самовиця як опис № 29 об'єднаного фонду Ф-403).

У зв'язку з невідповідністю опису справ сучасним вимогам у 2014 р. він був удосконалений. До опису складено передмову, до фонду – історичну довідку. У процесі роботи уточнено та відредаговано заголовки справ, уточнено крайні дати документів та кількість аркушів у справах. Опис справ перекладений з російської мови на українську. Недіючий опис занесений до нового як справа № 10.

Фонд № 403
Архівний опис № 29
справ постійного зберігання
за 1780, 1836, 1837, 1841, 1843, 1857, 1895 рр.

№№ з/п	Старий № оп. № спр.	Заголовки справ	Крайні дати	Кіл-сть аркушів	Примітки
1	2	3	4	5	6
1		Сповідний розпис	1780 р.	16	
		Клірова відомість	1836 р.		
2		Річна відомість про прибуток та видаток грошових сум по церкві	1836 р.	2	
3		Клірова відомість	1837 р.	4	
4		Те саме	1841 р.	3	
5		Те саме	1843 р.	8	
6		Те саме	1857 р.	4	
7		Статистичні відомості про народження, шлюб та смерть	1857 р.	9	
8		Відомості про кількість осіб духовного звання, шлюбів та смертей і ін.	1857 р.	5	
9		Літопис (копія) села Самовиця	1895 р.	10	
10		Недіючий опис справ № 29 за 1780,1836,1837,1841,1843,1857, 1895 рр.		2	

У цей розділ опису внесено 10 (десять) справ з № 1 до № 10.